

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Participatieplan

Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050

Datum	27 november 2023
Status	Definitief

Colofon

Versie
Opdrachtgever
Auteurs
Projectnummer

Definitief
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, DG Water en Bodem
Witteveen+Bos
134291

Inhoud

Leeswijzer 4

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050	5
1.3	Context	6
1.4	Het proces	6
2	Doel participatieproces	8
3	Juridische kaders	9
4	Stakeholders	11
5	Participatiemogelijkheden	12
5.1	Formele participatiemomenten	12
5.2	Informele participatiemomenten	12
5.2.1	Stakeholderbijeenkomsten	12
5.2.2	Klankbordgroep	12
5.2.3	Persoonlijke gesprekken	13
5.2.4	E-mail	13
5.3	Communicatie	13
5.3.1	Website	13
5.3.2	Publicaties in nieuwsbrieven	13
5.3.3	Opstellen van factsheets	13
5.3.4	Advertenties en aankondigingen van formele stappen	13
6	Opbrengsten participatie in fase 1	14
6.1	Stakeholderbijeenkomsten	14
6.2	Gesprekken met stakeholders	14
6.3	Klankbordgroepbijeenkomst	14
7	Vooruitblik participatie in fase 2	15
7.1	Effectbeoordeling alternatieven	15
7.2	Voorgenomen beleidskeuze + Passende Beoordeling + systeemanalyse	15
7.3	Concept ontwerp Programma en het planMER	15
7.4	Aanvullende bijeenkomsten	16
8	Meer weten?	17

Leeswijzer

Dit participatieplan wordt samen met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau gepubliceerd. Dit plan heeft als doel om stakeholders inzichtelijk te maken hoe het team de participatie rondom het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050 voor zich ziet. In het participatieplan staan het doel van participatie toegelicht (hoofdstuk 2), de kaders en randvoorwaarden waarbinnen participatie plaatsvindt (hoofdstuk 3), de niveaus waarop stakeholders kunnen participeren (hoofdstuk 4), en de verschillende participatiemogelijkheden (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 6 staat uiteen gezet hoe participatie tot nu toe heeft plaatsgevonden, en in hoofdstuk 7 hoe die in het vervolg vorm zal krijgen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050 vernieuwt het Rijk het beleid voor de winning van bouwgrondstoffen in het IJsselmeergebied (zie figuur 1). Het huidige beleid is toe aan actualisatie. Daarbij lopen de komende 5 jaar meerdere ontgrondingsvergunningen in het gebied af en vermindert het aantal nog te verdiepen vaargeulen. Daarnaast is de verwachting dat er de komende jaren landelijk sprake blijft van een substantiële vraag naar bouwgrondstoffen: het borgen van voldoende bouwgrondstoffen is belangrijk voor de realisatie van de huidige woning-, utiliteits-, infrastructurele en andere bouwopgaven.

Figuur 1 Schematische weergave IJsselmeergebied met de verschillende wateren.

1.2 Het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft zich tot doel gesteld om een weloverwogen, gedragen en flexibel Programma Zandwinning IJsselmeergebied voor de periode van 2025-2050 op te stellen.

Het Programma biedt duidelijkheid over drie aspecten:

1. of er zandwinning kan plaatsvinden en zo ja, waar en hoeveel zandwinning plaats kan vinden. Hierbij moet zandwinning onder andere binnen natuur- en milieuraanvoorwaarden te passen die vanuit wet- en regelgeving worden gesteld;

2. de wijze waarop zandwinning bijdraagt aan de gebiedsdoelen in het IJsselmeergebied;
3. hoe wordt bijgedragen aan de afbouw van het gebruik van fossiele brandstoffen bij zandwinning en transport.

Het Programma heeft oog voor ambities als het behouden en versterken van een landschap van wereldklasse, zorg voor een toekomstbestendige natuurlijk systeem en de zorgvuldige benutting van het IJsselmeergebied als vitaal economisch belang voor de ontwikkeling in Nederland. Daarnaast is het gewenst dat het Programma specifieke gebiedsdoelen dient, waaronder in ieder geval de doelen bepaald in de Agenda IJsselmeergebied 2050:

- een duurzaam en robuust ecosysteem;
- het garanderen van de waterveiligheid;
- borging van de zoetwatervoorziening;
- het opwekken van duurzame energie met respect voor kernkwaliteiten;
- vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer over water.

Ook heeft het IJsselmeergebied allerlei gebruiksfuncties, zoals visserij en recreatie, waar rekening mee gehouden wordt bij de totstandkoming van het nieuwe beleid.

Verder geldt dat het nieuwe beleid moet passen binnen alle wet- en regelgeving, zoals de wet Natuurbescherming en Waterwet. Het IJsselmeergebied is een Natura 2000-gebied met waardevolle natuur, waarbij de (ecologische) waterkwaliteit een belangrijke rol vervult. Hiermee wordt in de beleidsontwikkeling dan ook rekening gehouden.

Uitgangspunt is om het Programma zo veel mogelijk samen met belanghebbenden uit het gebied (participatief) tot stand te brengen. Immers: inbreng van de sector, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen zorgt voor betere plannen. We willen het Programma verrijken met hun kennis en creativiteit, en nodigen hen expliciet uit om ons te helpen bij het realiseren van de gestelde doelen. In dit participatieplan is te lezen wat het doel is van participatie, hoe we dit vorm willen geven en hoe we de geleverde inbreng vertalen naar het te ontwikkelen Programma.

In het verleden werd gesproken over *Zandwinstrategie IJsselmeergebied 2025-2050*. In verband met de invoering van de Omgevingswet is de nieuwe naam *Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050*.

1.3

Context

Met het Programma wordt door het Rijk invulling gegeven aan de afspraak uit de Uitvoerings-, kennis- en innovatieagenda 2021-2026 van de Agenda IJsselmeergebied 2050. Deze agenda is de uitkomst van een gebiedsproces met partners in en rondom het IJsselmeergebied: andere overheden, belangenorganisaties, burgers, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Met de agenda worden deze partijen verleid om samenwerking te vinden bij de gebiedsopgaven, zoals zandwinning. Bij de totstandkoming van het Programma worden de formele en informele netwerken die zijn ontstaan bij de Agenda IJsselmeergebied ingezet.

1.4

Het proces

De totstandkoming van het Programma zal in twee fasen uitgevoerd worden. In fase 1 is een systeemanalyse opgesteld en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) tot stand gekomen, inclusief de alternatievenontwikkeling. In deze fase zijn burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de

voorbereiding betrokken. In hoofdstuk 6 van dit participatieplan wordt toegelicht hoe dit is gedaan en welke resultaten die heeft opgeleverd. Fase 2 betreft het tot stand komen van het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050 met ter onderbouwing de beoordeling van de milieueffecten van de alternatieven in het planMER, inclusief een Passende Beoordeling. In hoofdstuk 7 staat een overzicht van de participatiemomenten die bij deze planning horen.

2 Doel participatieproces

De doelstelling van participatie is om te komen tot een **gedragen** Programma, waarvoor vier subdoelen worden onderscheiden:

1. **ophalen kennis omgeving:** stakeholders hebben kennis die gebruikt kan worden bij de totstandkoming van het Programma, bijvoorbeeld bij de zandwinners, natuurorganisaties, de recreatiesector en/of visserij. Middels participatie verzamelen we die kennis;
2. **faciliteren participatief proces:** stakeholders ervaren het proces van totstandkoming van het Programma als transparant: hoe worden afwegingen gemaakt, hoe wordt hun belang meegewogen, en waar komt de uiteindelijke keuze uit voort?
3. **creëren van een helder participatieproces:** het is duidelijk wanneer stakeholders betrokken worden en wat er van hen wordt verwacht;
4. **borgen uitlegbaarheid:** het uiteindelijke Programma moet uitlegbaar zijn, waarmee we bedoelen dat stakeholders de gemaakte afweging en keuze moeten kunnen begrijpen. Dan kunnen we op inhoud met elkaar verschillen, maar het eens zijn over het doorlopen proces. De participatieopzet ten behoeve van het Programma draagt daar aan bij, zowel door informatie te delen als door input vanuit stakeholders mee te geven aan het ontwerpproces en vervolgens aan hen terug te koppelen wat er met hun input is gedaan.

In dit participatieplan omschrijven we op welke manier we dit willen bereiken, en wat we in fase 1 hiervoor al hebben gedaan.

3 Juridische kaders

We werken binnen bepaalde juridische kaders en randvoorwaarden. Als stakeholders met ideeën of wensen komen, bekijken we graag samen met hen of deze binnen deze kaders en randvoorwaarden vallen. In dit hoofdstuk wordt beschreven binnen welke kaders de participatie plaatsvindt.

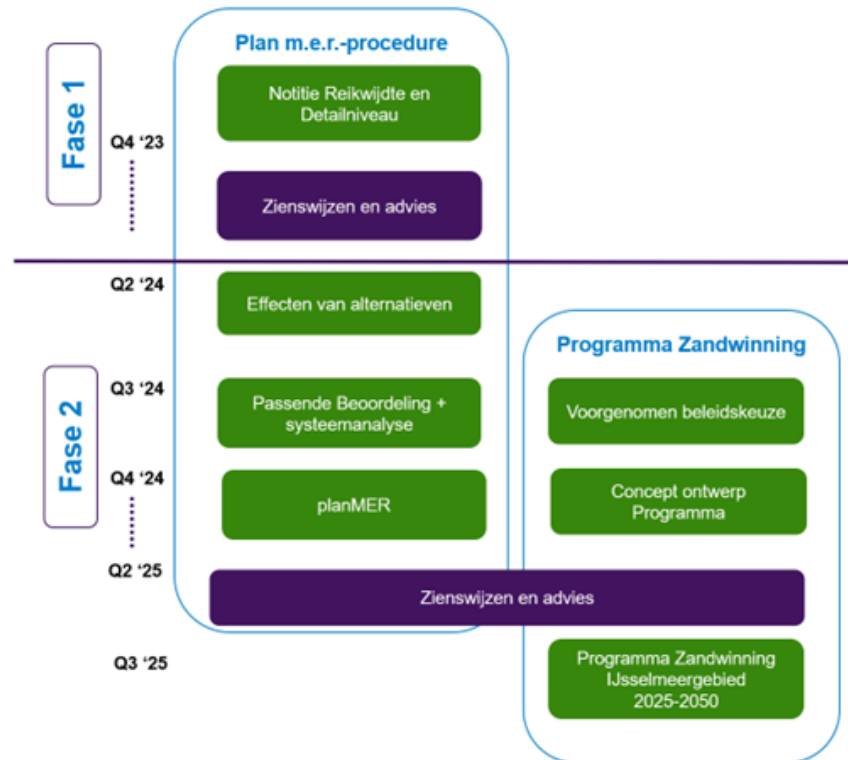
In 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie om op deze manier tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen. Het Programma wordt volgens de voorschriften die hiervoor vanuit de Omgevingswet gelden ontwikkeld. Het moet recht doen aan de belangen en kennis van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Dit met als beoogd resultaat een beter besluit en bij alle betrokkenen het gevoel dat ze zorgvuldig betrokken zijn. Hierdoor vergroot het begrip voor de gemaakte keuzes in het besluitvormingsproces. Dit participatieplan wordt samen met de NRD ter inzage gelegd, in lijn met de Omgevingswet. De NRD vormt de eerste stap in het proces van de milieueffectrapportage. In figuur 2 staat dit proces weergegeven.

In dit proces van de herziening van het Programma zijn twee formele momenten waarop stakeholders kunnen reageren op de plannen. In figuur 2 betreffen dit stappen twee (Zienswijzen en advies) en zeven (Zienswijzen en advies). Stakeholders zijn in de gelegenheid om te reageren op dit participatieplan en de NRD door het indienen van een zienswijze. De indieners van een zienswijze krijgen via een zogenoemde Nota van antwoord een formele terugkoppeling op hun zienswijze. Deze Nota van antwoord wordt openbaar gepubliceerd.

Het tweede formele reactiemoment is ten tijde van de terinzagelegging van het planMER, incl. Passende beoordeling en ontwerp Programma. Dat is voornamelijk voorzien voor het tweede kwartaal van 2025. Ook hierop kan eenieder een zienswijze indienen. Op www.platformparticipatie.nl staat meer informatie over de zienswijzenprocedure.

MER of m.e.r.?

Daar waar wordt gesproken over het rapport, wordt geschreven: het milieueffectrapport (MER). Daar waar wordt gesproken over de procedure, wordt geschreven: de milieueffectrapportage (m.e.r.).

Figuur 2 Weergave van het m.e.r.-proces van het Programma. De twee stappen "Zienswijzen en advies" betreffen de formele reactiemomenten.

4 Stakeholders

Om inzichtelijk te maken welke stakeholders zich in het gebied bevinden en/of belang hebben bij het Programma, is een stakeholderanalyse opgesteld.

Op basis van die analyse worden stakeholders afkomstig van andere overheden, belangenorganisaties, experts, het bedrijfsleven en kennisinstellingen betrokken. De stakeholderanalyse is een momentopname, gedurende het proces kunnen stakeholders wijzigen of kunnen de standpunten van een stakeholder veranderen. De stakeholderanalyse wordt tijdens de verdere doorlooptijd geactualiseerd passend bij de fase waarin het Programma zich bevindt.

In de analyse worden stakeholders ingedeeld in verschillende participatieniveaus afhankelijk van hun invloed en belang. Die twee variabelen definiëren we als volgt:

1. de invloed die de stakeholder heeft op de besluitvorming over het Programma. Een stakeholder die veel invloed heeft, draagt bijvoorbeeld financieel of met kennis bij, of heeft een formele (beslis)bevoegdheid;
2. het belang dat de stakeholder bij het Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050 heeft. Een stakeholder kan veel belang hebben, omdat hun beleid, verantwoordelijkheid als beheerder en financiële situatie, eigendomssituatie, raakvlakprojecten of ambities ervan afhankelijk zijn. Onder belang wordt daarnaast verstaan de betrokkenheid bij en/of afhankelijkheid van één van de gebiedsdoelen.

Op basis van de mate van belang en invloed zijn stakeholders ingedeeld op een participatieniveau. We maken onderscheid tussen vier participatieniveaus:

- **meeweten:** stakeholders die geen actieve rol spelen bij het Programma en weinig tot geen invloed hebben. De stakeholder wordt op de hoogte gehouden, maar heeft geen inbreng in het proces;
- **meedenken:** stakeholders die worden geraadpleegd om een inhoudelijke bijdrage aan, of mening over, het Programma te geven. De stakeholder wordt benaderd om mee te denken. Tijdens de contactmomenten worden de wensen en behoeftes van de stakeholder opgehaald. De ideeën, wensen of adviezen worden meegenomen en door het projectteam beoordeeld of en hoe deze een plek kunnen krijgen in het proces;
meedoen: stakeholders met wie gericht wordt afgestemd ten behoeve van het Programma, vanuit hun mandaat/professionele rol of in te brengen kennis;
- **meebeslissen:** stakeholders die formeel mandaat hebben en/of doorslaggevende invloed hebben op het Programma. Bijvoorbeeld vanuit de rol als bevoegd gezag, vergunningverlener of financier van (een deel van) het Programma.

Het is uiteindelijk aan de stakeholder zelf om te bepalen of zij ingaan op de mogelijkheid die wordt geboden om te participeren in het proces. De manier waarop zij betrokken willen worden is uitgevraagd met een vragenlijst die de stakeholders ingevuld hebben bij het aanmelden voor de eerste participatiebijeenkomst. Op die bijeenkomst is de participatieaanpak ook toegelicht, en was er ruimte voor stakeholders om te reageren. Buiten deze momenten om is het omgevingsteam altijd bereikbaar om suggesties en voorkeuren voor participatie te bespreken.

5 Participatiemogelijkheden

Het participatieproces kent formele en informele momenten: er zijn twee zienswijzenprocedures en er zijn informele bijeenkomsten. Op verschillende manieren betrekken wij onze stakeholders zo bij de totstandkoming van het Programma.

5.1 Formele participatiemomenten

Er zijn twee momenten tijdens de vernieuwing van het zandwinbeleid waarin op formele wijze participatie mogelijk is, namelijk rondom de NRD en het ontwerp Programma inclusief het planMER. Al deze documenten gaan ter inzage en staan open voor zienswijzen van alle geïnteresseerden. In een openbare (maar geanonimiseerde) reactienota wordt daarop gereageerd.

5.2 Informele participatiemomenten

Naast de formele participatiemomenten gaan we ook op andere momenten met elkaar in gesprek.

5.2.1 Stakeholderbijeenkomsten

Deze zijn bedoeld om de stakeholders in de categorie 'meeweten' en 'meedenken' te betrekken. Er worden in fase 1 vier plenaire bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten met onder andere belangenorganisaties, het bedrijfsleven, overheden en experts stonden de verschillende onderdelen van proces op de agenda. Met een presentatie en een plenair gesprek werden stakeholders geïnformeerd en zijn de eerste ideeën en suggesties van stakeholders opgehaald.

5.2.2 Klankbordgroep

Voor de stakeholders in de categorie 'meedoen' zijn twee klankbordgroepen ingericht, één binnen de Rijksoverheid en één daarbuiten:

- eerstgenoemde bestaat uit ambtelijk afgevaardigden van ministeries betrokken bij het gebied omdat zij in de officiële procedure van de terinzagelegging betrokken worden als wettelijke adviseurs. Vanuit die taak zijn zij gevraagd om vooraf mee te kijken bij de ontwikkeling van de conceptdocumenten;
- voor de klankbordgroep buiten de Rijksoverheid is gestreefd naar een vertegenwoordiging van het projectdoel (zandwinning), de vijf gebiedsdoelen van het IJsselmeergebied (zie paragraaf 1.2) en de relevante bevoegde gezagen. Het betreft dus een vertegenwoordiging namens een grotere groep stakeholders vanuit de branche, natuurverenigingen en in het gebied actieve maatschappelijk of ambtelijke coalities. Zij hebben allen rechtstreekse belangen in het IJsselmeergebied en/of worden geraakt door het vernieuwde zandwinbeleid. Hiermee wordt beoogd een efficiënt overleg te creëren waarmee een grote achterban een stem krijgt bij de ontwikkeling van conceptdocumenten.

De klankbordgroepen zijn uitgenodigd om mee te lezen met de formele stukken. Zij reviewen de NRD en het ontwerp Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050, inclusief planMER, vanuit hun eigen rol, achtergrond en taak. Het doel is de klankbordgroepsleden goed mee te nemen voordat de stukken formeel ter inzage gaan.

5.2.3 *Persoonlijke gesprekken*

Tussen de plenaire stakeholderbijeenkomsten en klankbordgroepen door kan er behoefte zijn aan afstemming met specifieke stakeholders. Dat kan gaan om het gericht ophalen van informatie. Daarnaast kunnen stakeholders te kennen geven graag apart in overleg te treden om hun belangen kenbaar te maken.

5.2.4 *E-mail*

Tot slot is er de mogelijkheid om in contact te komen met het proces rondom het Programma via de [website van Platform IJsselmeergebied](#). Daar kunt u ook ons e-mailadres vinden.

5.3 Communicatie

In hoofdstuk 2 beschrijven we de doelen van het participatieproces. Naast de hiervoor beschreven contacten is heldere communicatie naar de stakeholders noodzakelijk. We streven naar frequente informatiedeling, zodat stakeholders steeds goed op de hoogte zijn van wat er speelt en niet voor verrassingen komen te staan.

In dit kader zullen we de volgende middelen inzetten:

5.3.1 *Website*

We bieden een duidelijke online omgeving waar informatie over doel en proces van de beleidsvernieuwing incl. planning te vinden is. Hiervoor wordt de [website van Platform IJsselmeergebied](#) gebruikt. Alle actuele documenten die van belang zijn voor de participatie zijn hier te vinden.

5.3.2 *Publicaties in nieuwsbrieven*

Het Programma is opgepakt vanuit de Agenda IJsselmeergebied 2050. Dit samenwerkingsverband, inmiddels omgedoopt tot Platform IJsselmeergebied, geeft periodiek een digitale nieuwsbrief uit. Wij zullen deze nieuwsbrief benutten om de stakeholders te voorzien van belangrijke ontwikkelingen of de laatste stand van zaken. Ook publicaties van de samenwerkende partners worden benut.

5.3.3 *Opstellen van factsheets*

Als we behoefte voor extra informatie bij stakeholders veronderstellen over specifieke onderwerpen worden onder meer factsheets opgesteld met als doel nadere informatie te geven over onderdelen van het Programma.

5.3.4 *Advertenties en aankondigingen van formele stappen*

Formele momenten, zoals terinzagelegging van de NRD of andere documenten waarop zienswijzen mogelijk zijn, worden gepubliceerd in de Staatscourant en in een selectie uit landelijke/ lokale dagbladen. De terinzagelegging wordt verzorgd door het Platform Participatie van de Rijksoverheid. Hier vindt u het proces van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Daarnaast informeren wij u hierover via onze website. Vlak voor de terinzagelegging organiseren we een stakeholderbijeenkomst om het document en het proces van het indienen van zienswijzen toe te lichten..

6 Opbrengsten participatie in fase 1

Fase 1 van het Programma is tot stand gekomen samen met een brede groep stakeholders. We vertellen graag hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn en worden en welke resultaten dat in fase 1 al heeft opgeleverd.

6.1 Stakeholderbijeenkomsten

Er zijn in totaal drie stakeholderbijeenkomsten georganiseerd. Hiervoor zijn stakeholders uitgenodigd die in eerdere fases ook waren betrokken bij zandwinning in het IJsselmeergebied, aangevuld met stakeholders die naar voren kwamen uit de stakeholderanalyse. In de uitnodiging voor de bijeenkomsten werden stakeholders gevraagd over welke onderwerpen zij het wilden hebben bij de bijeenkomst. Zo kwam de inhoud van de bijeenkomsten overeen met de wensen van de stakeholders. De aanwezigen bij de bijeenkomst waren goed op de hoogte van het gebied en het onderwerp. Dit werd door ons als erg nuttig ervaren. Tijdens de bijeenkomsten werd uitgebreid de mogelijkheid geboden om vragen te stellen over het proces rondom het Programma.

Over de NRD en dit participatieplan zal in het najaar van 2023 nog een stakeholderbijeenkomst worden georganiseerd.

Op de [website van Platform IJsselmeergebied](#), is een overzicht te vinden van alle bijeenkomsten die georganiseerd zijn. Daar zijn ook de presentaties te vinden en een sfeerimpressie. Op die manier informeren we ook de stakeholders die niet aanwezig waren.

6.2 Gesprekken met stakeholders

Er zijn op verzoek van stakeholders en medeoverheden overleggen geweest waarin wij stakeholders hebben bijgepraat over de ontwikkelingen en het proces. Dit mede met het doel zelf een beter inzicht in en begrip van het belang, de wensen en/of zorgen van de betreffende stakeholder(s) over zandwinning in het gebied, of de beleidsvernieuwing te krijgen.

6.3 Klankbordgroepbijeenkomst

Tijdens twee bijeenkomsten hebben de klankbordgroepen een conceptversie van de NRD en dit participatieplan besproken. Er zijn verduidelijkende vragen gesteld en de leden van de klankbordgroepen hebben feedback op de documenten gegeven. Op die manier zijn zij betrokken bij de totstandkoming van deze documenten.

7 Vooruitblik participatie in fase 2

Het doel van de tweede fase is het ontwikkelen van een goed onderbouwde en door de stakeholders in het IJsselmeergebied gedragen Programma Zandwinning 2025-2050. Dat kan net zoals in fase 1 niet zonder de sector, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen. Daarom continueren we de samenwerking met stakeholders op vergelijkbare wijze in fase 2. In dit hoofdstuk beschrijven we welke stappen we hiervoor willen nemen. Als dat nodig is nemen wij in overleg met stakeholders aanvullende stappen om te komen tot een gedragen Programma. In figuur 3 is dit samengevat.

7.1 Effectbeoordeling alternatieven

Met de onderzoekaankpak uiteen gezet in de NRD onderzoeken we de milieueffecten van beleidsalternatieven. In een bijeenkomst met stakeholders lichten we de eerste inzichten van de effectbeoordeling en de verschillen tussen de beleidsalternatieven toe. We leggen uit hoe met onze beoordelingsschaal de effectbeoordeling is uitgevoerd. We vragen stakeholders hierin om aanvullingen en aanscherpingen. Daarnaast gaan we in gesprek over de cruciale elementen van de verschillende beleidsalternatieven. Hiermee bouwen we aan de contouren van de beleidskeuze. Naar aanleiding van deze bijeenkomst scherpen we de effectbeschrijving en effectbeoordeling aan.

7.2 Voorgenomen beleidskeuze + Passende Beoordeling + systeemanalyse

Op basis van de effectbeoordeling van de alternatieven stellen we een Voorgenomen Beleidskeuze op. Daarvan worden de effecten ook in kaart gebracht, en een passende beoordeling uitgevoerd. Halverwege 2024 zal de systeemanalyse van het IJsselmeergebied die al als werkversie gereed is, afgerond worden op basis van de laatste informatie. De systeemanalyse beschrijft de werking van het gebied, en hoe zandwinning die oorzaak en effectrelaties kan beïnvloeden. Ook die presenteren wij op de bijeenkomst, en geven aan hoe die de effectbeoordeling beïnvloed heeft. We vragen stakeholders om aanvullingen en aanscherpingen van de effectbeoordeling.

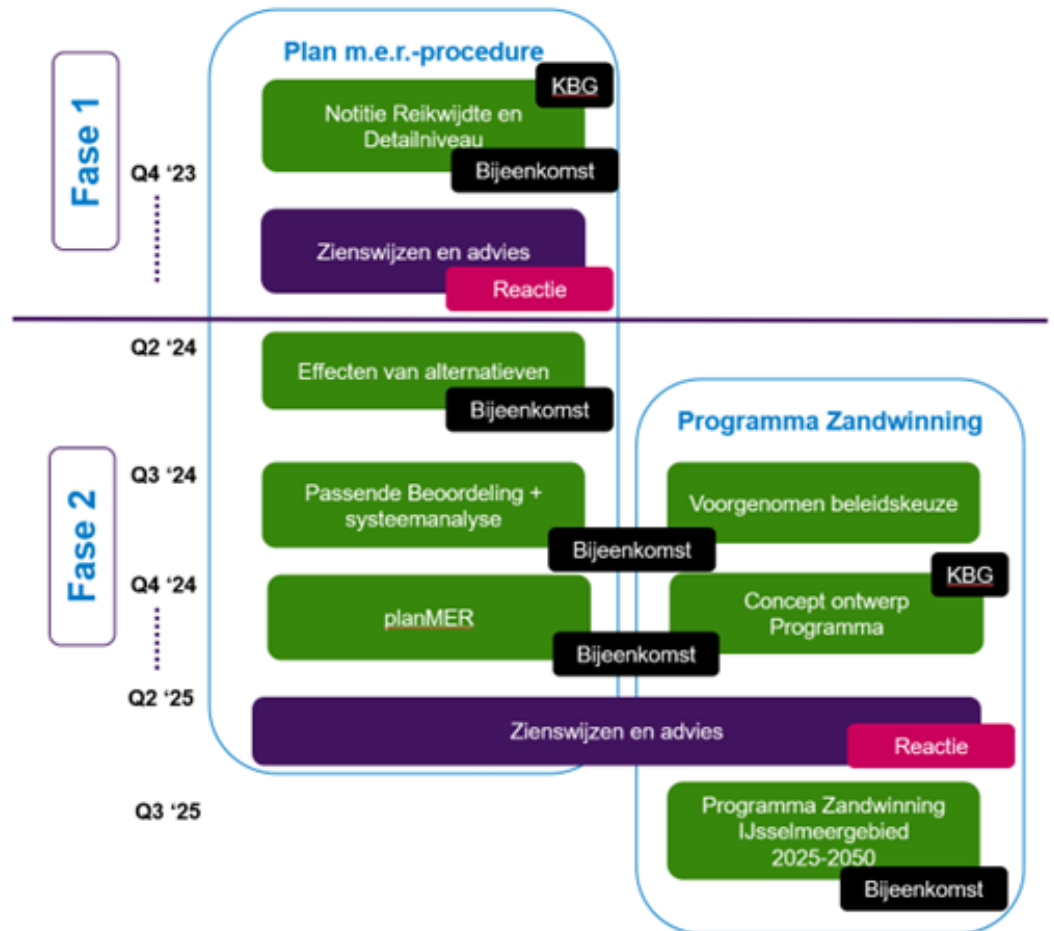
7.3 Concept ontwerp Programma en het planMER

Net als bij de NRD organiseren we een reviewsessie met de klankbordgroep waarin we het concept ontwerp Programma Zandwinning IJsselmeergebied 2025-2050 en het planMER bespreken. Wij sturen de stukken vooraf toe en bespreken in de reviewsessie de belangrijkste aandachtspunten en hoe we die verwerken. Klankbordgroepleden hebben zo voordat de documenten ter besluitvorming naar de minister gaat de mogelijkheid om mee te lezen. Daarnaast is dit de mogelijkheid om eventuele laatste wijzigingen door te geven.

Naar verwachting zal in 2025 het Ontwerp Programma ter inzage gaan, samen met het concept-planMER. Dit is een formeel participatiemoment. Rondom de terinzagelegging organiseren we een stakeholderbijeenkomst zoals ook gedaan bij de terinzagelegging van de NRD in fase 1.

Na de terinzagelegging schrijven we een reactienota waarin we aangeven hoe we de input verwerkt hebben in het MER en het ontwerp Programma. Tijdens een laatste stakeholderbijeenkomst bespreken we de laatste ontwikkelingen in de totstandkoming van het beleid, en koppelen we terug over de zienswijzen en hoe deze zijn verwerkt in het definitieve besluit over het Programma. Hierna wordt de ontwerp Programma definitief afgerond.

In deze fase zal net zoals in fase 1 de [website van Platform IJsselmeergebied](#) worden gebruikt om transparant alle beschikbare informatie te delen. En als stakeholders hier behoefte aan hebben gaan wij in gesprek met hen over de ontwikkelingen.

Figuur 3 Weergave van het m.e.r.proces en de participatiemomenten momenteel voorzien. KBG = klankbordgroep.

7.4 Aanvullende bijeenkomsten

De uitgangspunten voor participatie zijn ook in fase 2 leidend. Omdat wij willen dat iedereen goed geïnformeerd is worden als daar aanleiding toe is aanvullende bijeenkomsten georganiseerd. Dit doen wij altijd in overleg of op verzoek van stakeholders.

8 Meer weten?

Kijk voor meer informatie op de [website van Platform IJsselmeergebied](#). Daar vindt u ook onze contactgegevens.